Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטט ערשיינט
דרייטאל יאהרלעך
מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג.
אונד קאסטעט
פיר פעסטקרייצר-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולדן — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולדן — קר. ע. וו.
פיערטעליעהריג 2 גולדן 50 קר. ע. וו.
פירם אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולדן — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולדן 50 קר. ע. וו.
פיערטעליעהריג 2 גולדן 75 קר. ע. וו.

אויף די. ע. צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פ ר ע נ ו מ ע ר י ר ן
אונד דער פרענומעראנדו-שטעלע
בעזיגנען מיט דעם פעסטאנג דער
לעמען בלאטטס.
דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פ ע ס ט
וואיטצנער בולוואר נומ. 29
וואהרן מאן אויך דיא פרענומעראנדו-
אנזאגלגר צו ענדען בעלליבעדיג.

Nr. 62. פיערצעהנטער יאהרגאנג. פעסט, מיטטוואך דן סיון ה׳תרמ״ב. Pest, den 31. Mai 1882.

פאָליטישע איבערזיכט.

אין לעטצטער צייט איז אין דער פאָליטיק נישט פאָן בעזאנדערער וויכטיגקייט פאָרגעפאלען. — דער קריעג צווישן דיא רעיאליציאנערע דייערט נאָך אימער פאָרט. נור דאבון עס אונזערע מאלדאטען גינגעהר נור נאָך מיט קלייגערען באנדען צו טון, עס ווערדען פאָרטווערענד שטרייטיגען אין דער קרייזאשצע אונד אין דער הערצעגאוינא פאָרגענאמען, אים אייך דיעזע קלייגערען באנדען גינגלד אויסלאשען צו לאנגען. ביא דער לעטצטען שטרייפונג ווארדען 5 רעיאליציאנערע געשאלטען, דיא אפסענטיגנגאים ווידען אונד זעכס מאנאטען אין איבעראל דורכגעפיהרט. ביא דער אפסענטיגונג אין סעראיעוא ווארדען אייך דריי יידען אין דיא ארמעע איינגעריכטעט. מאן נעהט מיט דער גראפסען שאנונג אונד נאכגעבעהרט צו ווערדען. פאר אללעס ווערדען דיא דאנפעפסאנען אייך דאס געוויסעראפעפסטע בעדיינטונג. דיא עפטע אונטער דען גיגען דערגלייכען דאר אמעראנער איגר בריסטלינגען בעפינדען זא ווערדען דיא יידישען. מאהאמעדאנער שען אונד בריסטלינגען בעריינטונג. עס ווערדע צו וויסען, דאס ווידערלאל באלד דורך אונד פיערען אים זידען אינזערער מאנארכיע הערדשען ווידערלי, דאמיט עגדלד אינזערע סאלדאטען פאָן דארט נאָך הויזע קאמען אונד דיא פיעלען מיללי אנגען עשפאר ווערדען קאנגטען.

אין אידלאנד דיעדט דיא אויפרעגונג ווענגען דער עמאנדיגונג דער ביידען שטאאטס-סעקרעטערע נאָך אימער פאָרט. דיא מאדער לאנגטען נאָך אימער נישט אויפגעריכט געמאכט ווערדען, דאס דען שרעקען נאטירלי נאָך שטייגערט דער ווייג-לאנג פאָן אידלאנד דאס אבערמאלס 20000 גילדען דעמאנגען פערשפראכען, דער דיא מאדער עגטגעגען ווידר.

דאס מיסטע אגטעדעסטע אין דער פאָליטיק עדרעגט עמעע דיא רעיאליציאן אין עגיפטען, ווער נעהט עס ווידרלי צו דיא אייך אינעם שיפפע אגנע ווידער. אין לעטצטער צייט האט זיך דיא גאנצע עגיפטישע ארמעע אייך אויפגעהרט רייגעגס-מיגיסטערס, אראבי פאשא, אונד נעגען אידרען ווייג-לאנג פאָן אידלאנד דאס געשטעללט. דיא עגיפטישע ארמעע איזט אין אידרען רייגעמענטס-מעד נאנגען פערזאמעלט אונד ווידל לעבער דיא וואפפען שטרעקען, בעפאר דיא דען ריקטרשט אידרעס רייגעס-מיגיסטערס ווידרעס.

אונד אין דער טראט ווארלטע דער ווייג-לאנג פאָן עגיפטען דען קריעגס-מיגיסטער אראבי פאשא אבזעטצען אונד זיך ווערבער אלס גאמאנדאנט אין דיא שפיטצע דער ארמעע שטעללען; אבער זעמטליכע עגיפטישע אפפיציערע ערקלערטען: נור אונטער דעם גאמאנדא אראבי פאשאס דיעגען צו וואללען, וא פרעלע פערלאנגטען דיא וואפפען אבזעטצונג דעם עגיפטישען ווייג-לאנגס.

ביא דיעזעס קריעגע צווישען ארמעע אונד לאנג פאָן עס זיך גערעכנען, דאס אראבי פאשא אבראנגען וואלל, ער טראט עס אייך, אונד מאן גלייבטע, דאס דאמיט דיא רוהע אין עגיפטען ווערדע הערגעשטעללט זיא. אבער דיא עגטבראנגטע עפסט דעם דיא רייגעלע אין דיא ארמעע פאדערטע דיא אפפיציערע אבזעטצונג דעם ווייג-לאנגס — אונד אללע עגיפטישען גיטטלינגען אונד דעפשלעטען מיסטען זיך עס ווייג-לאנג בעוועגען.

אים לעטצטען ווידר פאָן 25-טען מאי שטעללגראפירטע דאס ווייגער מיגיסטעריאם דאס דיא גישעלעבטעס. דיעזע קריאטיערע פערבריטען, דיא דיעס נאר נישט אגערע דערבאר, אינען גערוה צום אהנמעבטע ווערדען: ווער דיעזע מיגיסטעריע בעפרידיגט, מוס שטייגען, דאס מעגישען אין אייגער זאלבען לאגע אבזאטרייבען אטטמען לאנגען, מאן מוס זיך אבערצייגען האלטען, דאס אין לעגגערער אייפענטהארט אין זאלבען אישען פיכטעליכע קראנקהייטען אונד דען מאד צו פאָלגע האבען מיססען! דיא בעגיכטער דער אנגלקליכען זונד פאָר הונגער אונד עלענד עגטשעללט; אחר בלוט אזט אין פיעבערהאפטער אונד דיא אייגעפאללענען אינגען בלוטצען אנזיטטליך אים דען גאלבען גגדזטערן. אללעס פערלערט ביא דערען אנלוק דען מוטה, ווי דיא אנגלקליכען זעלבסט פערלערען דיא האפפנונג גנטט. דיא זונד אללע פעסט אבערצייגט, דאס זיא אין אמעריקא דעטשטיגונג דען ווערדען, גגגעגייערטע בעפינדען זיך אין בראד 15,000 פלוכטלינגע, אבער דיא צייטונגען ווייגען פאָרט: טעגליך קאמען דיא שאאדענגגייטע אבער דיא מיסטע גגעגגע הערבערע.״

זעהר מעגשעגפיינדליך בעגאהם זיך דער דיעזיגע בריעגע-מיגיסטער עגגען דיעזע אנגלקליכען. אין בראד דאדע גגטטליך אים דען בעגאבארשען דאדפערן קיין בראד צוגעפיהרט ווערדען, דא דיא בראדיער בעריע-מיגיסטער דאס אוסטעלעסלוכע רעכט בעגיטצען. דיא שטאדטבעפאלקערונג מיט בראד צו פערזעהען. דיעזע עגדלד דאד בעגיטצען דאס עגגען דער צאהלרייכען פלוכטלינגע, אים זיך צו בעריכען, דער פיינד דעס בראדעס שטיגט טעגליך, דא דער בעראדע פיר דיא פלוכטלינגע אין זעהר גראסער אזט. טראטצדעם דער דיעזיגען בעגאבע אזט בראד-פערשלוסטער אים-גאמסטייג געשאאטטעט. דאס דיא פלוכטלינגע ווערען אחרע בראד-אינגיפפ אין דען בעגאבארשען דאדפערן בעגאגען, דאס דיא ווייגגגסטעגס „וואהלפיעגס״ בראד זיך פערשאפפען קאגגען.״

„אגס דיא דעלעגגטען דער „פאריגער אליאנץ״ דיא שטאדט בראד פערלאסען, זעטצטען דיא דיא אין 12 גגיערגגגגס אגטערשטטגגגגס-לאגטטיג אין, ווערבגס דיא אנגלקליכען מיט אללעס גאטהיגען פערזאגגען אונד דערען טראגגאפפאגט נאך אטטריא בעגיגגגג

נישע געזאנדטע, הערר פהעלפס, אין אינזערעם רייכסראטהע אלס צישויער אונד צוהאָרער. איין דעפּוטירטער פראגטע איהן ביא דיזער געלעגענהייט, וועלכען איינדרוק דענן דיא איינוואנדערונג דער רוסישען יודען ביא דער אמעריקאנישען רעגירונג אונד בעפאָלקערונג מאכטע? — הערר פרעלפס ערווידערטע: „מאן האט אָפטערס דאראָן געשפראָכען, דאס דיא יידיש-רוסישען פלוכטלינגע אין אמעריקא ניכט גערנע געזעהען ווערדן. דאס איזט איין אירדהום. אמעריקא האט יא דען בעסטען טהייל זיינער בעפאָלקערונג דורך איינוואנדערונגען אויס איראָפא ערהאלטען. דיא 52 מילליאָנען ביינגער, וועלכע עטצט איהר אמעריקאנישעס באָדען לעבען, גערעכנט יא דען פערשידענסטען נאציאנאליטעטען אונד קאָנפעססיאָנען אן. וואהל האט מאן אין גוטעטען געשעפען גענען דיא איינוואנדערונג דער בינזעזען, אללין דיא בינזעזען וואללען יא קיינע אמעריקאנישען ביינגער ווערדען. דיא קאמען אהנע פאמיליע נאך אמעריקא, שאפען זיך פיעל געלד אונד וואנדערן דאנן ווידער צוריק אין איהרע היימאט. יא, זעלבסט יענען אין בינזעזע אין אמעריקא שטירבט, דא ווערד זיינע לייכע נאך בינא צוריקגעפיהרט, ווייל דיא בינזעזען דען באָדען אמעריקאס פיר אינדיזילע האלטען, יא איין עקסטע גליבינגער בינזעזע נאך דעם מאָדע דיהנן דורכפיהרען, מאנכע דיזער דאהער גיר רעכט צאהלרייך נאך אמעריקא קאמען! זאהלרייכע ארבייטסלייטע, שפארזאמע, עהרליכע אונד פאראכטער-פאללע לוסט ווערדען ווייל א

צייט פאלגענדעס: דער קאנגרעס שטאמט-אנ-וואלט לארד סליים נאך האט אם פר-פלאסטנגן מאנטאגע אן ארט אנד שטעללע איגע אונטער-זוכונג פארגענאממען, ביא יעלבער געלעגענהייט ער זעכס יודען פרהאפטען אונד נאך נור-ערהאזא אבפיהרען ליעס. אין טיסא-עסלאר איזט דיא שטימונג אונטער דער בעפאלקערונג איגע טיף ערגעגט, דאמיט קיין אובר-פאלל נעגען דיא יודען שטאטפינדען קאנגע, ליעס דיא רעגיע-רונג 600 מאנן סאלדאטען אן טיסא-עסלאר איזן-ריקען, יעלבע דיא פפלכט האבען, דארבער צו וואכען, דאס דיא אדרונג נכט געשאפרט ווערדע! — לעטצטערע מאסנאהמע דער רעגיערונג פר-דיענט גריים דיא פאלסטע אנערקענונג. איגע איפגערגטע בייערכ-בעפאלקערונג איזט יא צו אללעם פעהיג, נאמענטלך ווען דיעזע זאנאר פאן מענגערן, ווייא אנאר אונד אישטייע, זיך אנפענגט ליבער פארלאמענטס-זיטצונג נעגען דיא יודען גע-העטצט ווערד. איממערהין טראגען דיא פערהעלט-נכסע אן טיסא-עסלאר אים אינגענלוקע ליידער איגען נאר טרייגען כארקטער. עס ווערע זעהר ווינשענסווערטד, ווענן דיא אנשולד דער פרהאפ-טעטען יודען זיך אלסבאלד אין פאלגע דער גע-רכטליכען אונטערזוכונג הערוישטעללטן ווערדע. דיא אנגעלעגענהייט בערהרט נכט בלאס דיא פרהאפטעטען יודען, אנדערן אללע יודען אינ-גארנס, יא פיעלליכט אללע יודען איראפאס. מאן דארף נכט פרגעסען, דאס איין פרברעכען, ווערכעם צופעלליג, איך נור פאן א י נ ע ם יודען פרבראכט ווערד, ווענן דער יודענהאנד אזוי אללגעמעלט ווערד! מאן דארף פרגעסען אבער איך נכט פרגעסען, דאס דיא אנכלאגע נכט דאהין לייטעט, דאס איגע יודען איגען מארד פרבראכט, זאנדערן דאס דיא דיעזען מארד אים רעליגיאזען גרונדען פרבראכט העטטען, דיא אנכלאגע שפטצט פון אללא נכט נעגען דיא אנגעבליכען פרברעכער אללין, זאנ-דערן נעגען דיא געזאמטע-יודענהייט, יא נעגען דיא יודישע רעליגיאן אובערהיפט צו; אונד דא איזט עס ראפפעלט פפלכט, אללעם אויפצובעטען, אים דיא לעבענדליכייט אונד באזונדערשטיגען איגער זאל-בען אנכלאגע אללא צו בעזייטיגן!

* (פ י ר ד י א ר ו ס י ש ע ן י ו د ע ן.)

דאס דיעזע קאמטע צור אונטערשטיצונג דער רוסיש-יודישען פלכטלינגע האט גן אלס ערסטע ראטע 30,000 גולדען אן דאס ווענער צענטראל-קאמיטע אובערמשטעלט. — אין דעם נייעסטען אויסזייג דער „ווענער אזראעלישען אללגאנין“ ווד בעריכט 180,000 גולדען אלס נעזאמטע-סומע דער איינגעלופפענען שפנדען פרצייכנעט. — אן

דען פרסכרונגער ראבבינער וואורדע פאן מארמא-ראש-סיגעטה 170 אונד פאן זבארוי 90 גולדען גע-זענדעט. — וויא אונס פרנער בערכטעט ווערד, וואורדע אויך אין לאיאש-קאמארא (ווענסיטער קאמשאט) בים שבעים-טאל-פעסטע דעם הערדן יאזעף מינגער אינע בעריטענדע גולדע-סומע פר דיא רוסישען יודען נעזאמטלט. — אן אונס אובער-שיקטע הערר עליאס האהן אים דעטש 5 גולדען, וועלכע ווד דעם „פעסטער ללאד“ אובערגאבען אונד אויך אין דעסען זאמטאנ-מארגען-בלאטטע פרפפענטליכט זונד. פאן-געסטערן ערהיעלטען ווד אים וואמאש-פערטש 12 גולדען אלס ערגעבנים דער זאמטלונג דעם הערדן אונגאן בראנד אונד דעם קאנגלבען פאסטמיסטערס יאזעף באלינג (איין נכטס-יודע). — פרנער פאם הערדן בערג-מאנן אים ק׳ ריפנוק 10 גולדען אונד 50 קרייצער אונד פאן אראלד פון אים קינאגאא 6 גולדען 30 קרייצער. דיא נאמען דיעזער שפנדער זאמטט סומע זונד אים הייטיגען „פעסטער ללאד“ פר-צייכנעט. — באראן הירש האט פארלייפ אינע הארבע מיללאן פראנקס פר דיא רוסישען יודען געשפנדעט אונד ווידד, ווענן דיא נאטהווענדיגקייט זיך הערוישטעללט, וויגע שפנדע בין צו אינער מיללאן ערהאהען. — דאס לעמבערגער צענטראל-קאמיטע בעשלאס, פארלייפ 212 יודען נאך רוס-לאנד צוריקצשיקען. אלס מאן אין בראדי דיא פלכטלינגע קאנשקריבירען וואללטע, ענטשאנד אונטער דענוערבען אינע ארט פאן רעוואלוציאן, זא דאס מאן דיא פארלייא פערשטערקען מיסטע; עס מיסטען איך פארלאנגען צו הילפע גערופען ווע-דען. דיעזע פארגענגע האבען דיא יודען אין רוס-לאנד אבגעשרעקט, זא דאס עטצט שאן ווענער אס-אנדערן. — וויא אינע ווענער דעפעשע דעם הייטיגען „פעסטער ללאד“ מעלדעט, ווערד עטצט אין אונטערעם גטמזאמטן אים-ערשטען מיסטע-רוס אבער דיא אנגעלעגענהייט דער רוסישען יודען אינע בעראטונג אבגעהאלטען.

* (א י ס ב ר א ד) ווערד פאם 29-טען מאי פאלגענדעס טעלעגראפירט: הייטיגע נעהם אין ציג מיט 350 פלכטלינגען רוסישער שטדענטען נאך אמעריקא. אינגעפאהר 300 פלכטלינגע ווערדען אים לייפ דעם מארגיגען טאגעס עבענפאללס ערקפפרירט.

* (ו י ר ד ע נ פ ר י נ ד ל י כ ק י ט.) אים קלייזענבורג ווערד אונס בערכטעט: אין דער זיט-צונג דעם קלייזענבורגער קאמיטאטס פאם 25 אונד 26 מאי קאם אויך דאס בעקאנטע יודענפרלכע מאטמאר-עגזיר צור פרפאלגונג, יעלכעס יע-דאך איינשטמטיג פרפייאפען וואירדע. אבער נאך מעהר! דיא פרשטענדע דער פרשידענען קאנ-

דער סינאגאגע גענעהמיגט. דער הערצאג אל-בעט נאהם זיך וואהל דער יודען אן, ליעס דיא וואהנונגען אין דען קרעכע וויפען אונד דייא רעליגל-פרהיר אם נאלנען הענגען; אבער דיעזען פאנאטיסמס קאנגט ער דאך נכט בעקעמפפען. דער וואהן וואר נאטטר אלס וויינ מאכט. אים ע׳ דען אין דען ווינ-בוכ שטען געוועהנטע, ליעס איהם דאס וואהן-בעטראכטע פאלך אנקונדיגען: ווען ע׳ דיא יודען נכט הערען נכט, זא ווייד עס אבער אין יעלבע נעהן— אונד דיא יודען וואורדען ריכטיג שאנגנפלא. עיפאדדט! איבעראל וואר דער וואהן דעם פאלקעס גענגען דיא יודען מעכטיגער, אלס דער גטט וויל דער יעגענגען, זא וואללטע איך דער הערצאג אם נאיען דיא יודען שטעען; דאס פאלך אבער בעשולדיגטע איהן, דאס ע׳ זיך פאן דען יודען בעשטעלען ליעס, אונד שטפטעט איגע רעוואלוציאן גגען איהן.

אין רעגענסבורג (באיערן) וואר דיא עלטעסטע יודישע גטמינדע פאן זיד-דייטשלאנד. דער הערצאג אונד דער בור-גער-ראטה נאהמען זיך פפט פאר, דיעזע עלטעסטע גע-מיינדע צו שטעהען, יא, זאגאר איך דיא איכיגען בעטראכטטען עס אלס אינע עהרענזאכע, דיא יודען, מיט דענען דיא פאן יעהר אין נוטטם איינגעגעהמען לעבטען, צו שטעהען, יא, דיא לגנגען זאגאר אין דיא הענדע דעם בירגר-מייסטערס איגען הייליגען שוואר אב, דאס דיא דיא יודען פיליך בעשיר-מען אונד פרפחיידיגען וואללען — אונד דיא הילטען איך נעוויסענהאפט אויהר וואר! דיא פרפחיידיגען דיא יודען גגען אירע פאפאלגער — אונד זא וואורדע דיא גמיינדע צו רעגענסבורג אויסגאהמס. ווייטע גערעטטע.

אונד אין אגגאר)? — דער דאמאליגע קאגג לוד-ווג פאן אגגאר וואר אין פאטטער קאטאליק, וואללטע דיא גאנגע וועלט צום קאטאליטען גלויבען בעקעהרען; ער ליעס דאהער דיא יודען אין אגגאר נכט אלס גיפפ-מיטטעל, אגדערן אלס אין האטטעקגעס פאלך פרפאל-גען, וועלכעס וויגעס בעקעהרונגס-פלאגען זא יעהר ווידע-שאנד לייטטעט. דיא אגגאר-יטען יודען, דיא אירגעס גלוי-בען טייא גליבען וואללטען, מיטטען אויטוואנדערן (קאנגטן אבער באלד נאכהער נאך אגגאר ווייטער צוריקקאמטען).

וואלאנגע ריגגט נאך אגגאלט אויך דען אגגאר-שען קאגג לודווג האטטע, וואורדען דיא אגגאר-יטען יודען נכט פרפאלגט. אבער נערادע נאך דיגגגיס שטדען האטטע לודווג דיא יודען, ווייל דיא ווייגען גליבען נכט אגגגהמען וואללטען, פרטייבען.

אין פאלגן, וויא דער „שוואבע פאר“ עבגאללס ווייטטעט, האבען דיא יודען ווייגע צו ליידען גגהאבט דיעזע וואורדען גגערادע צו ריגגר צוגגר פפפ קאגגיג קאגי-מיר דעם גגאטגן גגשטעבט.

מגקוטיריגגווייטען האט פון איבעראלל גגרייטטען, דאס דיא יודען דער דאמאליגגן שפאגיטען הייטטטטאדט פאלרדא אויהרען גלויבגגסגגגאטטען אויך דעם גאגגגען ערדגגיגגד דיא ווייטגגן ערטהיילס האטטען, אללע בריגגגען צו פרגגטטען, — אונד גגערادע אין פאלרדא האטטע דיא פאלגע דיא אגגגעהגגגטטען גגגגיגדע-מיטגלידער הגגגגגטטע.

אונד דיא הילטען איך גגגגגגגאטטען אויהר וואר! דיא פרטהיידיגגען דיא יודען גגגגגגג

זגע שאשטראלטעריא טעלעגראפיש אויפגעפאר-דערט. אבער דיא אינוואנדערונג דער רוסישען יודען נאך גאליציען אונד אבער דיא הערזיגר עשיא ענטשטעהענדען געפאהרען איפהרלוך צו בעריכ-טען. דיזער בעריכט איזט עבען אבגעגאנגען, דאך איזט דעסטען אינהאלט ניכט בעקאנט. האפ-פענטליך ווירד דערזעלבע פיר דיא אנגלומליכען קיינע אנגנעמען פאלגען האבען. — הייטע הערלט דאס הייזיגע צענטראל-הלפס-קאמיטע איינע זיט-צונג, אין וועלכער איינע צוצרייפט דעם לאנדאנער לארד-מאיאר (אבער-בירגער-מייסטער), וועלכער צוגלייך פיזעזס דעם עגגלישען הלפס-קאמיטעס איזט, פערלעזען וויארדע, אין דעזעם שרייבען הייסט עס אינטער אנדערם, דאס באראן מאנטאגוי, דער בעריכט אין לאנדאן זך בעפינדעט, אבער דיא טעטיגקייט דעם לעמבערגער הלפס-קאמיטעס זך זעהר „בעלאבענד" איינגעשפראכען האט. דא ער ובלבסט געלעגענהייט האטטע, פאן דעם צייטע מעלדונגען אונד גרייוסענהאפטען פארגעהען דעם לעמבערגער קאמיטעס ווערענד זיינער יינגסטען אנוועזענהייט אין לעמבערג, זך פערזאנלך צו איבערצייגען. ווייטער הייסט עס אין דעזעם פיזעזעטען דעם לעמבערגער הלפס-קאמיטעס געריכטעטען שרייבען דעם לארד-מאיאר ווא פאלגט: „ערלייבען זיא מיר, דאס איך אים נאמען מיינעס קאמיטעס איהנען אונד איהרען הערראן קאללעגען מיינען הערצלכען דאנק איפרריקא פיר דען אייפער, דען זיא אים אינטערעססע דיזעער הייליגען זאכע ענטפאלטעטען. איהר מעגטעגפרייונד-לכעס שטרעבען עהרה זיא אונד דען יו ד'-שען שטאמם איבערהייפט, אין וועלכער זך אממער דורך באהנבריעכונגען אונד וואהלטהע-טיגקייט איינגעזעטצט, איך וואגע עס צו האפפען, דאס איהר שאנעם בעשטרעבען ניכט פערוויעלט בלייבען ווירד. איך האפפע, דאס עדע איינצעלנע גמיינדע נאך מאגלוכקייט בייטראגען ווירד. אים אינגלאנד צו מולדערן, וווא אין זאלכעס זעלבסט אין דער שמערצענס-ריכטען געשכטע אזדאעלט אזנע פערגלייך דאשטעהט! — דאס זגר דיא וואהרע דעם לארד-מאיארס איינס לאנדאן, דיא וואהרע איינעם האבנעשטללטען אונד איינפלוס-ריכען ניכט-ווידען! אינמשטען דעם נאמענלאזען שמערצעס אב דער לייד אינזערער אינזערלוכען רוסישען גלייבענס-בריידער זגר זאלכע וואהרע איינס דעם מגדר איינעם ניכט-ווידען דאפפעלט בעהיט-גענד, דאפפעלט טראגסדיל!

איינס קראוויא ווירד פאם [25]-טען מאי טעלעגראפירט: דיא הייזיגען בלעטער דעבען דער-מאר, דאס דיא אינוואנדערונג דער רוסישען יודען פיר גאליציען מיט אינער גראסען גרעאדר פערשיעדענע נייאיגקייטען.

בינדען איזט, זיא שרייבען אונטער אנדערם: „עס איזט וואהר, דאס איין טהייל דיזעער פלוכטלינגע דורך דיא פערשיעדענען „אללאנגען" אונד הלפס-קאמיטע'ס נאך אמעריקא טראנספארטירט ווערדען. דאך ווערדען יא גיר יינגע אונד ארבייטס-פעהיגע פערזאנען נאך אמעריקא געשיקט, ווערהענד גרייזע אונד קרענקליכע לייטע אין גאליציען צוריקבלי-בען. עס איזט דאהער פפליכט דער רעגיערונג, קיינע אפפער צו שייען, אום זעלבסט אויף שטאאטסקאס-טען אללע דיזעזע פערזאנען נאך אמעריקא צו שיקען, דאמיט איזט ניכט הייער דער בעפאלקערונג עייגע צור לאסט פאללען!" — נון, עס איזט גערייס, דאס דיא שטאטהאלטעריא אין דעם בעריכט אבען ער-ווערטען, אין דאס ווייגער מיינסטעריאס ערשטאט-טעטען בעריכטע זך איך דאריבער איינגעשראבען, וואס איינגעזטלך מיט דען גרייזען אונד קרענקלכען פערזאנען צו געשעהען האבע!

טראטץ דיזער מאסענהאפטען איינוואנדע-רונג, דיא דען הארדעל אונד דען פערקעהר הוס-לאנדס אינשטייטיגט זעהר עמפפינדלך שעדיגט, שיינט דיא רוסישע רעגיערונג לידער נאך איממער ניכט גענייגט, דורך אייגע פערבעססערונגען דער לאגע דער יודען דיזעזער איינוואנדערונג איינהאלט צו טהון, ווייל האבען בעריכטע ערזעהען, דאס דען יודען דיא ערזערבונג, יא זעלבסט דיא פאכטונג פאן גרוזאמען-שטיקען דורך דען ראטה אינגאטיעפפ איפפ שפרענגסטע אינטערזאנס וואהרדע, אונד דאס אללע דיעפפערלינגען קייפ- אונד פאכט-פערטרעגע אלס גולל אונד ניכטיג עיקלערט ווארדען, אייגע דענגשריפט דע מאפפגעבער ווייללטיע, וואיהרן אים פערבעססערונג דער לאגע דער יודען ערזוכט ווירד, דא דורך דערען מאסענאיינוואנדערונג דער גע-זאמטע הארדעל פערניכטעט ווירד — ווארדע זישענס דער רעגיערונג מיט אינוילליגן צוריקגע-וויזען, טראגדעם האט דאס רעגיערונגס-בלאטט דיא שטרענג, צו בעריכטען, דאס דיא יודען מעהר קיינע אריזאכע צור איינוואנדערונג האבען, נאכדעם יא דיא רעגיערונג אים נאמען דעם קאיזערס ער-קלערטע, עדע איינשרייטונג געגען דיא יודען קונד-טיגען איזט דאס שטרענגסטע צו בעשטראפען. — יא, וואהל! עס איזט מאגלך, דאס דיא יודען נאך דיזעזער ערקלערונג דער רעגיערונג נייע איבערפעל-לע איינגעגרע צו בעפרכטען העטטען; דאך דיא רע-גיערונג זעלבסט האט יא. וייא בעריכט ערזעהען, דיא דבכטע דער יודען פאן נייעם אין דער וויזע בעשטענדיג, דאס זיא אין רוסלאנד איבערהויפט זך ניכט מעהר ערגערען לאנגען. עס איזט דאדער לידער יעגנע איינזאמם פארהאנדען, דאס עס מיט דער איינוואנדערונג באלד אין ערע גענעמען ווירד.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (אייבער דען פאללטאם אין טים א-ס לאר) בריינגט דאס דיענסטאג-מארגענבלאטט דעם „עפעטער ללאיד" פאלגענדע מיטטהיילונג: „דיא דעפוטירטען אנאדי אונד איטשיצי פיהרטען נאמענטליך דאריבער קלאגע אים אינגאריישען ריכסטאג, דאס דיא מיטטעל דעם פערשיואינדענען מעדבעגעס בייא דען בעהאדרען לענגערע צייט הינ-דורך נאר קיין גערעאר געפונדען, אונדעם וועלכע פאם שטאנדריכטע-האפע אונד פאם שטאהלריכטע הינ- אונד הער געשיקט וואורדע; דיעם ווערע אל-לענפאללס איינע שיערע פפליכט-פערלעטצונג ווישענס דער פערוואלטען בעהאדרען. וייא עס זך ערדאך גינמעהר הערוויסטעללט, איזט דיעזע גע-גען דיא בעהאדרען גערכטעטע אנקלאגע איינע דורכאוס גרונדלאזע. ווישענס דעם פאנגליכען דעם קאנגליכען גערכטס-האפע צו גרייוטענטאוא לאנגטע פעלמעהר אן דאס יסטיג-מיניסטעריאם פאלגענדע אמטליכע מעלדונג איין: „גלייך אן דעם טאגע, אן וועלכעם דיא אנגיינע פאן דעם פער-שוואנדענען מעדבען ערפאלגטע, וואורדע דורך דען גערכטס-האף דיא אינטערדיכטונג אינפערצלך איינ-גלייטעט, דיא אנגאבע, דאס דיא מיטטעל דעם פערשיואינדענען מעדבעגס מיט אהרער ללאנגע צום שטהלריכטער צוריקגעשיקט וואורדע, בעריהט דא-הער איין אינער אינאהרהייט. דאס גערכט וואור-דע נעמלך ערסט אם [13]-טען מאי פאן דעם גאנ-צען פאללע אין קענטנים געזעטצט — אונד דיא שטראפגערכטליכע אינטערזוכונג ערפאלגטע דענן איך ואנליך אזנע ווערען אייפיטב. אים לייפע דער אינטערזוכונג טרכטען גענען [9] פערזאנען שוערע פערדעכטיגונגען איין. אללע [9] פערזאנען וואורדען אין פאהיגע דעפסען פערהאפטעט. דיא אנגע-שטרענגטעסטען נאכפאהרונגען בעצעלך דעם פערשיואינדענען מעדבעגס בלייבען ביז יעטצט פאללשטענדיג ערפאלגלאס, דא נאר קיינע שפר דיעזעס מעדבעגס ענטדעקט ווערדען קאנגטע. דיעזער טאגע וואורדע וואהל בייס ראגעלכען גערכטסע דיא אנגיינע ערשטאטטעט, דאסס דיא ליכטע דעם פערשיואינדענען מעדבעגס אויפגעפי-דען וואורדע, דיעזע אנגיינע פערלאלאסטע דען גערכטס-האף, נייערדינגס איינע אינטערזוכונג אן אים שטעללע פאדגעדרונגען צו האבען, מיט דער דורכפיהרונג דיעזער אינטערזוכונג וואורדע ווישענס דעם גערכטס-האפעס דער אינטערזוכונגס-ריכטער בעטרייט, אין דיעזעם אויגענבליק איזט ערדאך דיעזע אינטערזוכונג נאך ניכט בעגעגעט. — זא ווייט דער בעריכט דעם „עפעטער ללאיד". — דאס „נייע פעטטער טרגאל" מעלדעט גלייכ-

---

פאללעטאם.

הערשער אונד פאלק.

(45.טע פארטזעטצונג.)

דער וואהן מיט דער בריינגט פערוויפטונג וואר אבער דען קאטהאליקען נאך צו ווענג, אום דיא אונגלייכען ווידען צו פערגיכטען, עס מוסטע נאך אין אנדערע וואהנ-זען הינגעקאמען, דער דיא נאנגע קאטהאליש וועלט אין אין נאדיגו-הויז אזוזאגדעלטע. דער „שוואיצע טאג" וואורדע דאנן ווידער אלס אין צאין נאמענס ווענגע אלל-צו נאכגע ווגדענהאפטיגקייט דעם פאלקע אנגעזעהען — אונד דאס בראכטע פיעלע אויף דען גדאנקען, דיעזען צאין נאמענס דורך אויסערא-דענטליכע בוסענגען אונד קאסטיאונגען (תשובה ומלקות) אבצו-ווענדען. דיא קאטהא-ליקען פאנגען גון שאאר-ווייטע אין דישטלאנד אומהער מיט נאקטעם אבער-קא-פיר, ערגרייפונג אונד צערפלייש-טען וועלבער מיט קאמטיגען ריעמען איהרען רוקען, בייזיא דאס בלוט נאנגע איבערשראמטע, אונד אנגען דאבייא נאך אין פרייווענס דומפפען מאנע קרכליכע ווענגע אונד פואלטען, דיעזע פערוקטען לייטע נאנגטע מאן „נייסלער". („נייסלע" הייסט יא פיעל וויא אינע פרישע) אונד דא דיא זך וועלבער גערייסשע האפטען, יא נאנגטע מאן וויא אויך „פלאגעללאנטען".

איינער פאן דיעזען נייסלערן בעהויפטעטע: ער האבע איינען בריעף פאן איינעם ענגגל בעקאמטען, אין וועלכעם עס שטעהט: דער „נוצרי" איזט ווענגע דער ווענגע דער וועלט אונד ווענגע דעם גענוטסעם פאם פרייטע אם פרייטאג זעהר ערגיינגס, האט אבער דורך דיא פרייטטעטע ווענגע בעמאכט דער פיינדע צוריקגעדרענגט ווארדען, ווערדעטען דיא אויכע הייטע איבער זך אן. נעגען 60 ווידען ווערדאמלס אין מאגיין אומגעקאמטען.

אן דעמזעלבען טאגע וויא אין מאגיין ערשטטען דיא ווידען פאן קאלן איינען איבערפאלל. דער בייגע-ראטה פאן קאלן, וועלכער פאן דער אנשולד דער יודען איבער-ציינג וויא, האטטע דיא לאנגע גענגען דאס דומטליכטע פאלק נגשטאנען. אבער דער אללגעמייגע מאדעס-ערגקע האט אללעם אין פערוווירונג גבראכט: מאן גדאדגט ניכט מעהר דער אבריגקייט; פאללייגע ציטטאלאיגקייט וויא איינגעטרעטען, אונד עס גנשטאנדען אין קאלן פאלקס-איפפערסיכטען דיא יודען, וועלכעם דיא בעמארדע ניכט מעהר גוויאכגען וויא. דיא אנגעריפפענען ווטטען זך טהיילווייטע צור ווערדע; עס גנשטאנדען היע אונד דא בראנד-אונד דאס ערדע וויא, דאס דעמטליכע אין קאלן בעפינדליכען יודען פרינטטעט וואורדען.

וויא אין אינאיזראלטאמער ביאנד ווערצטע זך דיא יודענשלאכטעריא דורך נאנגע דישטלאנד, ווער פע-מאנ אללע דיא אפטשאפטען אויפצעגעללען, אין וועלכען דיא יודען דאמאלס פערבראנגט וואורדען. אדער זך זעל-בער פערבראנגטן! פאן דער נעמיינדע אין דער שטאדט פרייס מיט [300] ווענלען בלייבע קיין איינציגער אבריג אין בעשטלי וואורדען דיא יודען אללטעגדיג פערטיגט.

אויך אין עסטערייך גינג עס ניכט בעסער צו. אויך הייר מאכטע זך דער וואהן קנד: דיא יודען ווען נישט מישער — אונד אויך הייר ווערערלאסען זך נאנגן גלייכ-ג גייטשטאטען, אין ווען האטטע זך אויך דען דאמטיגען אבגעגעגע ״ ווגה דיא נאנגע געפיינדע אין

בעגעמאנט דער פיינדע צוריקגעדרענגט וואורדען, ווערדעטען דיא אויכע הייטע איבער זך אן. נעגען 60 ווידען ווע-דאמאלס אין מאגיין אומגעקאמטען.

אן דעמזעלבען טאגע וויא אין מאגיין ערשטטען דיא יודען פאן קאלן איינען איבערפאלל. דער בייגע-ראטה פאן קאלן, וועלכער פאן דער אנשולד דער יודען איבער-ציינג וויא, האטטע דיא לאנגע גענגען דאס דומטליכטע פאלק נגשטאנען. אבער דער אללגעמייגע מאדעס-ערגקע האט אללעם אין פערוווירונג גבראכט: מאן גדאדגט ניכט מעהר דער אבריגקייט; פאללייגע ציטטאלאיגקייט וויא איינגעטרעטען, אונד עס גנשטאנדען אין קאלן פאלקס-איפפערסיכטען דיא יודען, וועלכעם דיא בעמארדע ניכט מעהר גוויאכגען וויא. דיא אנגעריפפענען ווטטען זך טהיילווייטע צור ווערדע; עס גנשטאנדען היע אונד דא בראנד-אונד דאס ערדע וויא, דאס דעמטליכע אין קאלן בעפינדליכען יודען פרינטטעט וואורדען.

וויא אין אינאיזראלטאמער ביאנד ווערצטע זך דיא יודענשלאכטעריא דורך נאנגע דישטלאנד, ווער פע-מאנ אללע דיא אפטשאפטען אויפצעגעללען, אין וועלכען דיא יודען דאמאלס פערבראנגט וואורדען. אדער זך זעל-בער פערבראנגטן! פאן דער נעמיינדע אין דער שטאדט פרייס מיט [300] ווענלען בלייבע קיין איינציגער אבריג אין בעשטלי וואורדען דיא יודען פאללשטענדיג פערטיגט.

אויך אין עסטערייך גינג עס ניכט בעסער צו. אויך הייר מאכטע זך דער וואהן קנד: דיא יודען ווען נישט מישער — אונד אויך הייר ווערערלאסען זך נאנגן גלייכ-ג גייטשטאטען, אין ווען האטטע זך אויך דען דאמטיגען אבגעגעגע ״ ווגה דיא נאנגע געפיינדע אין

פאללעטאם.

הערשער אונד פאלק.

(45.טע פארטזעטצונג.)

דער וואהן מיט דער בריינגט פערוויפטונג וואר אבער דען קאטהאליקען נאך צו ווענג, אום דיא אונגלייכען ווידען צו פערגיכטען, עס מוסטע נאך אין אנדערע וואהנ-זען הינגעקאמען, דער דיא נאנגע קאטהאליש וועלט אין אין נאדיגו-הויז אזוזאגדעלטע. דער „שוואיצע טאג" וואורדע דאנן ווידער אלס אין צאין נאמענס ווענגע אל-צו נאכגע ווגדענהאפטיגקייט דעם פאלקע אנגעזעהען — אונד דאס בראכטע פיעלע אויף דען גדאנקען, דיעזען צאין נאמענס דורך אויסערא-דענטליכע בוסענגען אונד קאסטיאונגען (תשובה ומלקות) אבצו-ווענדען. דיא קאטהא-ליקען פאנגען גון שאאר-ווייטע אין דישטלאנד אומהער מיט נאקטעם אבער-קא-פיר, ערגרייפונג אונד צערפלייש-טען וועלבער מיט קאמטיגען ריעמען איהרען רוקען, בייזיא דאס בלוט נאנגע איבערשראמטע, אונד אנגען דאבייא נאך אין פרייווענס דומפפען מאנע קרכליכע ווענגע אונד פואלטען, דיעזע פערוקטען לייטע נאנגטע מאן „נייסלער". („נייסלע" הייסט יא פיעל וויא אינע פרישע) אונד דא דיא זך וועלבער גערייסשע האפטען, יא נאנגטע מאן וויא אויך „פלאגעללאנטען".

איינער פאן דיעזען נייסלערן בעהויפטעטע: ער האבע איינען בריעף פאן איינעם ענגגל בעקאמטען, אין וועלכעם עס שטעהט: דער „נוצרי" איזט ווענגע דער ווענגע דער וועלט אונד ווענגע דעם גענוטסעם פאם פרייטע אם פרייטאג זעהר ערגיינגס, האט אבער דורך דיא פרייטטעטע ווענגע

מישער „מיס" זך ערווייטען לאסען, דעמזעלבען דיא ווידען צו פערגיכטען, דער זך 34 מאנע הינטער איינגעדע וועלבער נייסלען (מלכות שלאנגן) ווידער.

דיעזע הערזיגסגעדען, זך וועלבער שלאנגענען אונד דאבייא נאך ווענגען „נייסלע" שטעקטען מיט איה-רעם וואהנע דאס נאנגע פאלק אן — אונד דיעזעם נייען וואהנע מוסטען לידער דיא יודען ווערדע צום אפפער פאללען, דיא מייסטען „נייסלע" גגנגען דורכגעק אויף איים. לאשטונג דער יודען איים אונד נאנגטען זך מיט איינעם גע-ווייסטען שאאלצע „ווידנע-שלאנגע". עס עקסטיסט יאגאר אויך הייטע נאך אין טרוריגעם ליד איבער דיעזע צו-שטעגדע, וועלכעם פאלגענדע-מאסען לוטטעט:

„דיא נאללע ענגגלישע נגשווגר,
נאהם הין פיעלע טוריגע מגשטעגר-קגנד;
דיא נייסלער יאה מאן נאקט גדהגן,
זך וועלבער שלאנגגד קאנגטע מאן ווענגן,
דיא עדע נאנגן ערבעגבע צור האגד;
דיא יודען וואורדען פיעל פערבאנגגן!"

דיא טעטטע „נעפאהר דיעזע „נייסלע" ווענגדעטע זך נגגגגן דיא יודען אין מאגיין. אבער דיעזע מוסטען שאן פיהתר אנטטער אינגאנדער דען פאלאן פערבראכטע האבען, זך ניכט רוהיג וויא שאאף אבשלאכטען צו לאסטען. 300 דער מאנגגער יודען נייסטען דאהער צו דען יוראסען אונד עשלגונגען פאן דען דיא איבערפאללערגען וואהנגגגגען „גיס-לגגן" (200 פערזאנען, פייללך ערגטטען דיא דאדורך אים אן מעהר דען צאין דער נאנגגגן בייסטלגגן בעפאלקערונג, דיא זך עבענפאללס בעוואפפנעט. דיא יודען קעטטטען לאנגגן נגגגגן דען פיגד, אונד אלס דיא דאנן פאן דער אי-

---